

Център за семиотични и културни изследвания

eБИБЛИОТЕКА

ЖАН МОРЕАС

МАНИФЕСТ НА СИМВОЛИЗМА

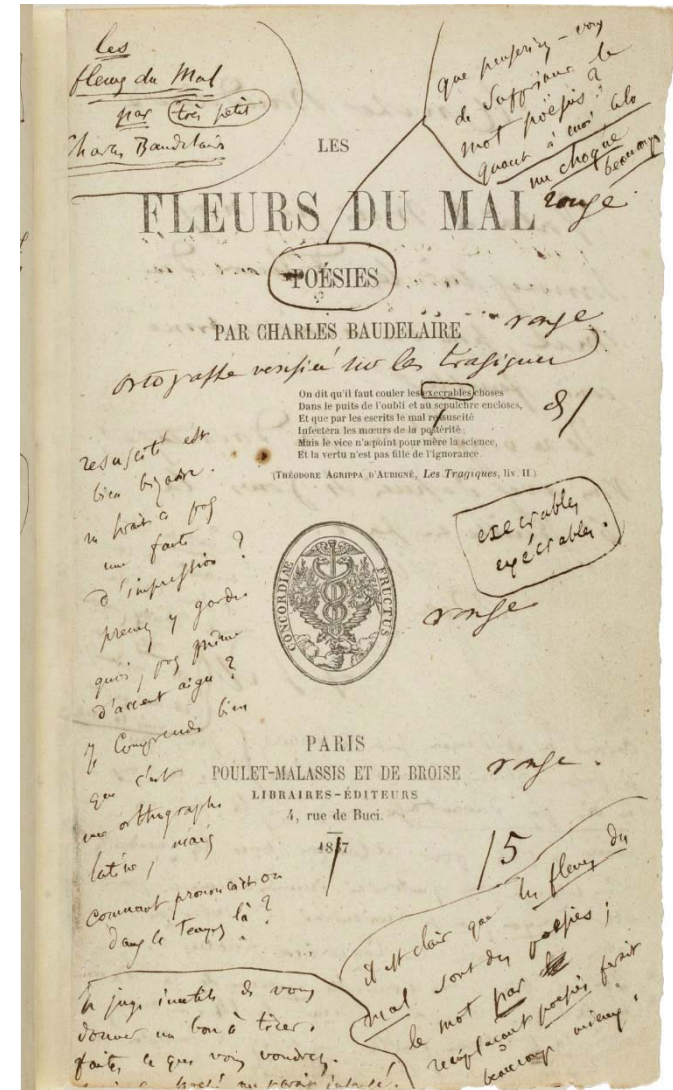
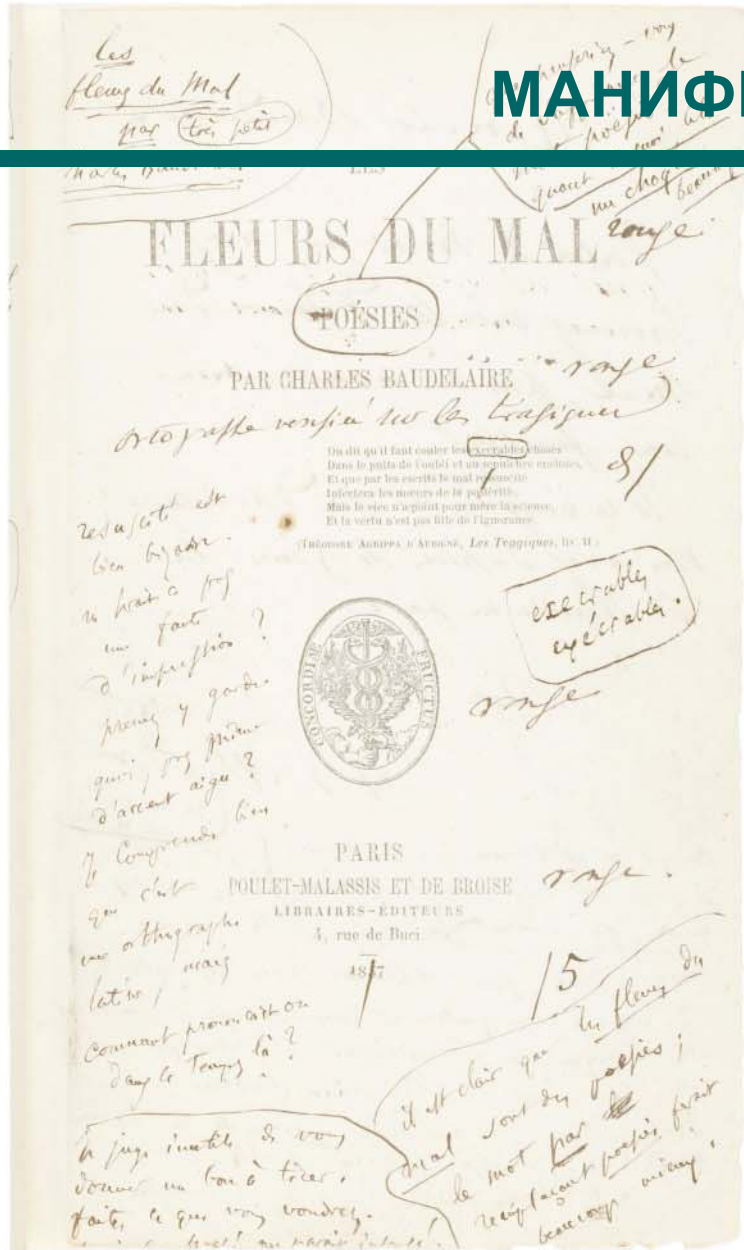
e-издание на Център за семиотични и културни изследвания

2012

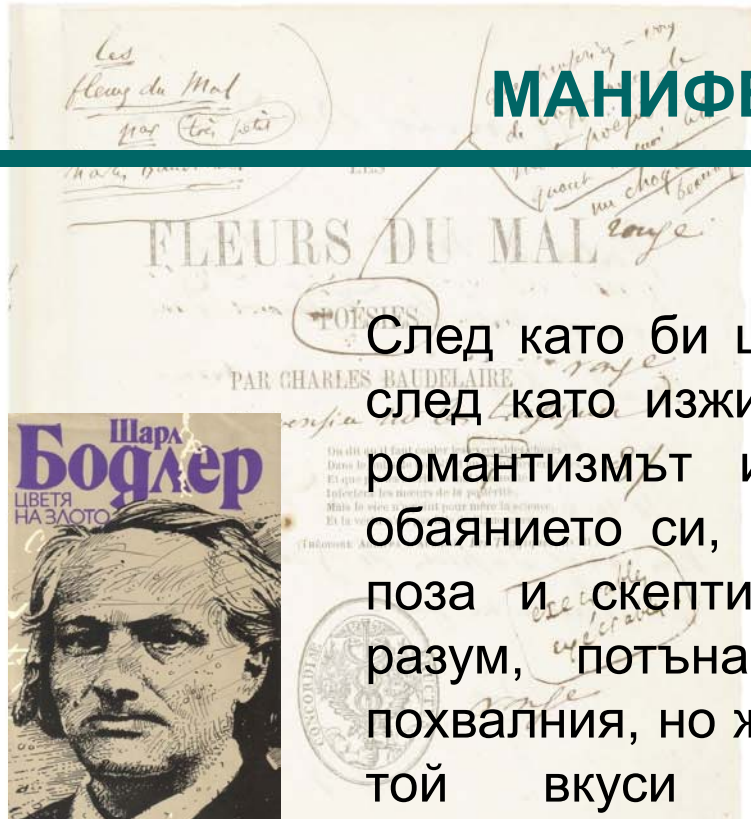
www.cssc-bg.com

ЖАН МОРЕАС: МАНИФЕСТ НА СИМВОЛИЗМА

2

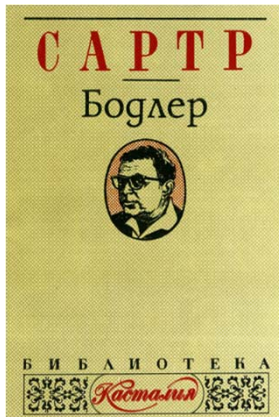
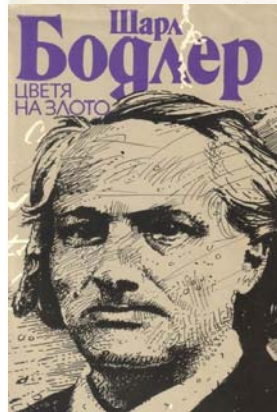
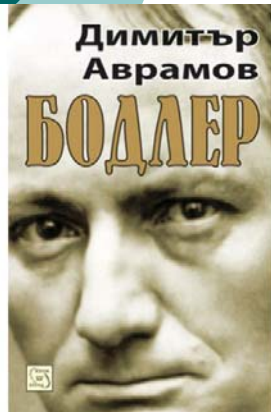

ЖАН МОРЕАС: МАНИФЕСТ НА СИМВОЛИЗМА

След като би шумно камбаните на бунта, след като изживя дни на слава и борба, романтизмът изгуби част от силата и обаянието си, изостави дръзкогероичната поза и скептичен, изпълнен със здрав разум, потъна в общото безличие. В похвалния, но жалък опит на парнасистите той вкуси измамна надежда за обновление, но накрая като вдетинен монарх се остави да бъде детрониран от натурализма, на който може да се признае само едно сериозно достойнство – че протестира основателно, но не както трябва, срещу блудкавите крайности на няколко модни тогава романисти.

3

ЖАН МОРЕАС: МАНИФЕСТ НА СИМВОЛИЗМА

4

Ето защо едно ново художествено явление ставаше желателно, необходимо, неизбежно. Дълго мътено, то най-после излезе наяве. И всички безобидни смехории на веселяците от пресата, всички тревоги на дълбокомъдрите критици, цялото лошо настроение на публиката, смутена в овчето си бездушие, с всеки изминал ден все повече утвърждават жизнеността на настоящето движение във френската литература; движение, което прибързани съдници по някакъв необясним парадокс нарекоха *декаданс*. Забележете обаче, че декадентската литература се оказва доста яка, жилава, плаха и сервилна; всички трагедии на Волтер например са белязани с декаданс. И в какво може да бъде упрекната, в какво упрекват *новата школа*? В премного стилово великолепие, в необичайни метафори, в нов речник, в който съзвучията се комбинират с цветовете и линиите — признаци, характерни за всяко възраждане.

ЖАН МОРЕАС: МАНИФЕСТ НА СИМВОЛИЗМА

Ние вече предложихме името *символизъм* като единствено способно да обозначи актуалните тенденции на творческия дух в изкуството. Това име може да остане. В началото на тази статия бе казано, че развитието в изкуството показва цикличен характер, крайно усложнен от противоречия; и за да проследим точно родословието на новата школа, трябва да се върнем към някои поеми на Алфред дьо Вини, към Шекспир, и още по-назад – към мистиците. Коментарите по този въпрос биха изпълнили цяла една книга. Затова ще кажем, че за истински предшественик на настоящето движение трябва да бъде смятан Шарл Бодлер. Г-н Стефан Маларме го дари с усещането за тайнство и неизразимост. Г-н Пол Верлен в негова чест разчупи жестоките окови, които чудните пръсти на г-н Теодор дьо Банвил бяха вече разхлабили. Но още не е постигнато *Върховното очарование*. Упорит и ревностен труд очаква новодошлите.

НОВ ЗАЛТОРОГ

ЖАН МОРЕАС: МАНИФЕСТ НА СИМВОЛИЗМА

Враг на поученията, на декламациите, на фалшивите чувства, на обективното описание, символичната поезия се стреми да даде на Идеята осезаема форма, която обаче сама по себе си не е нейната цел и в служенето си на израза на Идеята, тя ѝ остава подвластна. На свой ред Идеята не трябва да съблича великолепните одежди на аналозите с външния свят. Защото съществена особеност на символичното изкуство е да не стига до затваряне на Идеята в самата нея. Ето защо в това изкуство природните картини, човешките действия, всички конкретни явления не могат да се проявят сами. Това са осезаемите страни на нещата, чието предназначение е да представят езотеричната им връзка с първоначалните Идеи.

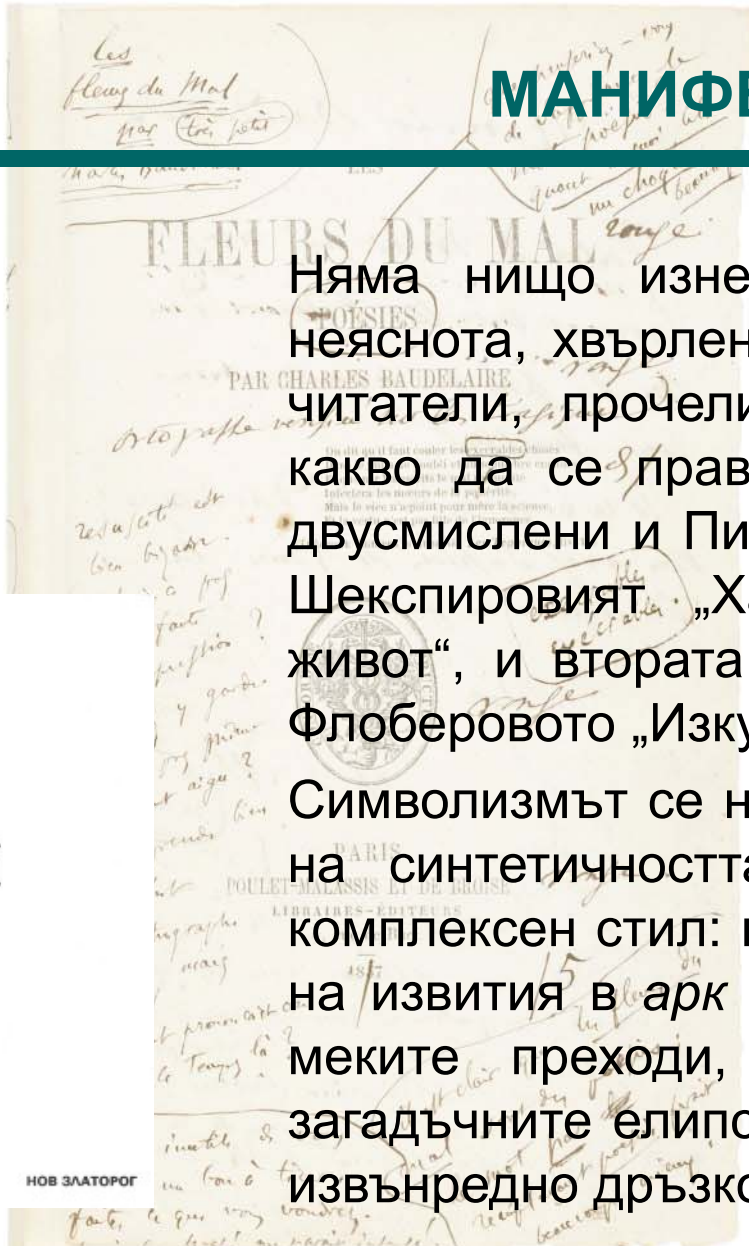
6

НОВ ЗЛАТОРОГ

ЖАН МОРЕАС: МАНИФЕСТ НА СИМВОЛИЗМА

Няма нищо изненадващо в обвинението в неяснота, хвърлено срещу такава естетика от читатели, прочели оттук-оттам по нещо. Но какво да се прави? Не бяха ли обявени за двусмислени и Пиндаровите „Питийски оди“, и Шекспировият „Хамлет“, и Дантевият „Нов живот“, и втората част на Готевия „Фауст“, и Флоберовото „Изкушението на свети Антоний“? Символизмът се нуждае за точното предаване на синтетичността му от първично чист и комплексен стил: неомърсени слова, редуване на извития в *арк бутан* период с периода на меките преходи, изразителните плеоназми, загадъчните елипси, висящия анаколут, всичко извънредно дръзко и много разнообразно.

НОВ ЗЛАТОРОГ

